

2636

Tomten

Tomten

En bonde uttalade en gång en önskan, att hans säd vore avhuggen. På morgonen när han kom ut var all säden avhuggen. Någon som hade varit ute under natten, hade hört tomtarna säga:

Du skär honn /hand/
och jag gör bonn /band/
och lille Tubbe binner.

2636

Tomten

Tomten

En tomte siktade alltid mjölet på ett ställe. Och
mjölet tröt aldrig någonsin. Bonden fick en gång för sig,
att han skulle ge tomten en fin² beklädnad. Han hängde dit
en och tomten tog på sig den. Men efter den dagen slutade
tomten att sikta mjölet. De hörde honom säga till sig själv:

Junker är granner
han sir dammer
siktar aldrig mer.

Tomten ville inte damma ner de vackra kläderna. Han ville
vara finer.

2636

Den siste jätten

Den ~~sista~~ siste
jätten.

I Gamlarp i Nässjö socken brändes den siste jätten i förfädernas tid. I Farstorp fanns det jättegravar, där jättar voro begravna. Våldiga stenblock voro lagda över jättarnas gravar. Jättarna voro klumpiga och dumma och därför gick det att taga dem.

När den siste jätten var tagen samlade man ihop ett stort bål av halm och trähränsle och brände honom på bålet.

2636

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

4

Gåtor

Gåtor

Vad är det som har varit från världens begynnelse och räcker till dess slut, men aldrig blir mer än fjorton dagar gammalt?

Svar: Ny och nä.

Vad är det som har roten upp och toppen ner och växer bäst i månasken?

Svar: Takisen.

* Två slags dricka
utan tapp och svicka?

Svar: Hönsägget.

I mitt huvud är ett fasligt alarm,
det river och sliter i varenda tarm,
och mia ben är så svaga som ett strå,
och när de andra ligger får jag lov att gå?

Svar: Väggeklockan.

2636

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5

Troll

Troll

En smed stod och smidde i smedjan. Då kom en trollkäring och hon hade ett gap som var lika stort som dörren. Trollkärningen sade till smeden: "Har du sett större glip /gap/?" Då tog smeden ett rödhatt järn och slungade i gapet på henne. "Har du ~~satt~~ känt en hetare bit?" sade han. "Vad heter du förnågot?" frågade trollkärningen. "Själver", svarade smeden. Då begav sig trollkärningen ut och skrek till de andra trollen: "Själver har brännt mig". "Har du själver brännt dig, får du själver haèt", sade då trollen till henne.

Min mor berättade detta för mig, när jag var liten.

2636

LUNDS UNIVERSITETS
BOKHÅLLINGSBIBLIOTEK

Husförhör

Husförhör

Vid husförhören skulle alla fram och läsa. Jag min^{ne}, när kantor Malmsten kallades fram av prästen. Han var då bara en liten pojke. "Kan du läsa, du lelle?" sade prästen till honom. "Ja, det kan jag", sade Malmsten. "Huru mycket kan du i katekesen?" frågade prästen. "Jag kan hela en", svarade han. "Vad kan du i bibliskan?" "Ja, den kan jag också hela", sade Malmsten.

Husförhören höllos i min barndom i skolhusen. Några kalas förekommo därför ej. Före min tid ~~förekommo~~ höllos förhören i hemmen, och då hölls stora kalas.

Klas Nilsson

Uppt. av Kjell Hagberg 1929.

Småland

2636

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

7

Julljus

Julljus

På julbordet i stugan dukades ett julbord. För var och ett av barnen gjordes en liten julhög av en liten ost, brödkakor m.m. Mitt på bordet ställdes två ljus - ett för far och ett för mor. Om det ljuset brann ner, skulle dess ägare dö under året. Och det slog in. Julljuset brann ner för både mormor och mor till hustrin min, strax innan de dogo. Stumparna, som blevo kvar, sedan ~~de~~ ljusen brunnit julnatten, gömdes och användes mot förkylning. Fötterna värmdes framför den öppna spisen och smordes med ljuset.